

Nationell kartläggning av barns och ungas psykiska hälsa

Frågor till indikatorerna

Frågeformuläret som grundar sig på internationellt validerade mätinstrument¹, innehåller 42 frågor som fångar fem dimensioner av psykisk hälsa och ohälsa med bedömning av:

- 1) psykosomatiska besvär (huvudvärk, magont)
 - 2) nedstämdhet
 - 3) koncentrationssvårigheter
 - 4) bristande välbefinnande
 - 5) problemens påverkan på vardagslivet
- Dessutom finns frågor om 6) mobbning, 7) tobaksbruk och 8) alkoholbruk.

Resultaten grundar sig på svar på följande frågor:

1. Psykosomatiska besvär [PSP-skalan]

Om du tänker på de senaste 6 månaderna:

- F34_1: Har du känt att du haft svårt att koncentrera dig?
- F34_2: Har du känt att du haft svårt att sova?
- F34_3: Har du besvärats av huvudvärk?
- F34_4: Har du besvärats av magont?
- F34_5: Har du känt dig spänd?
- F34_6: Har du haft dålig aptit?
- F34_7: Har du känt dig ledsen?
- F34_8: Har du känt dig yr i huvudet?

2. Nedstämdhet [Kidscreen]

Om du tänker på förra veckan:

- F14_1: Kände du att allt du gör blir dåligt?
- F14_2: Kände du dig ledsen?
- F14_3: Kände du dig så nere att du inte hade lust att göra någonting?
- F15_2: Kände du dig trött på allt?
- F15_3: Kände du dig ensam?
- F15_4: Kände du dig pressad?

¹ SDQ: Strength and difficulties questionnaire, ett instrument validerat i ett stort antal länder, <http://sdqinfo.com/>; Kidscreen: ett instrument för att mäta barns livskvalitet, utvecklat inom EU och tillgängligt på ett flertal språk, omfattande validering genomförd, <http://www.kidscreen.de/>; PSP-skalan: en svensk skala utvecklad för att mäta psykosomatiska besvär såsom huvudvärk, magont.

3. Koncentrationssvårigheter [SDQ]

Frågorna gäller hur du har haft det de senaste 6 månaderna:

F28_2: Jag är rastlös. Jag kan inte vara stilla länge

F28_10: Jag har svårt att sitta stilla, jag vill jämt vrida och röra på mig

F28_15: Jag har svårt att koncentrera mig. Jag är lättstörd

F28_21: Jag tänker mig för innan jag gör olika saker

F28_25: Jag kan koncentrera mig, göra klart det jag arbetar med

4. Bristande välbefinnande [KIDSCREEN]

Om du tänker på förra veckan:

F12_1: Var ditt liv bra?

F12_3: Kände du dig nöjd med ditt liv?

F13_1: Var du på gott humör?

F13_2: Kände du dig glad?

F13_3: Hade du kul?

5. Problemens påverkan på vardagslivet [SDQ]

F31: Besväras eller oroas du av svårigheterna?

Stör svårigheterna ditt vardagsliv inom följande områden?

F32_1: Hemma/I familjen

F32_2: Med kamrater

F32_3: I skolarbetet

F32_4: Vid fritidsaktiviteter

Frågorna ovan skulle besvaras om *ja* på frågan:

F29: Tycker du att du har svårigheter med något av följande:

Dina känslor, din koncentrationsförmåga, ditt beteende eller med att komma överens och umgås med andra?

6. Mobbing

Vissa elever kan vara mobbade, dvs. att de vid upprepade tillfällen utsätts för taskiga saker av andra elever. Tänk på eleverna i din egen skolklass.

F39: Finns det någon (några) i din klass du tycker är mobbade av andra? (svaren 'ja, det finns någon som är mobbad' och 'ja det finns flera som är mobbad' räknas som att mobbning förekommer).

7. Rökning (för årskurs 9)

F40: Röker du? (ja/nej)

8. Alkohol (för årskurs 9)

F42: Hur ofta händer det att du dricker mycket alkohol vid ett och samma tillfälle?

Med det menar vi minst 18 cl starksprit (en halv "kvartering") eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider/alkoläsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle? (svaren 'ett par gånger i månaden' eller 'någon gång i veckan' räknas som hög alkoholbruk).